

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

1.3 เพื่อศึกษาข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

2. สมมติฐานการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่ายแตกต่างกัน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนเครือข่าย สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20 โรงเรียน ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน และครูผู้สอน จำนวน 420 คน รวมประชากร 440 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ตารางเครซี่และเมอร์แกน รวมกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 20 คน ครูผู้สอน จำนวน 196 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อ ปรับปรุงแก้ไขและนำไปทดลองใช้ในโรงเรียนบ้านกกหนองผือ สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอโกสุมพิสัย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง ได้ค่าของความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐานเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.3.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูล ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

3.3.2 ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ทำหนังสือถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำการวิจัยในโรงเรียนเครือข่ายที่อยู่ในสังกัด

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขออนุญาตให้เก็บข้อมูลของผู้บริหารการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เสนอต่อหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือโรงเรียนในสังกัดตอบแบบสอบถาม

3.3.4 ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามคืนที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอ ด้วยตนเองตามวันเวลาที่นัดหมาย และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

Rajabhat Mahasarakham University

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows วิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าจำนวนค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยทดสอบสมมติฐาน t - test

4.4 วิเคราะห์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบบสอบถามแบบปลายเปิด โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นครูผู้สอน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 90.95 และผู้บริหารโรงเรียน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 9.05

2. การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}=3.99$) ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.72$) ด้านการบริหารหลักสูตร ($\bar{X}=3.3.71$) ด้านการประเมินผล ($\bar{X}=3.3.68$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการเตรียมความพร้อม ($\bar{X}=3.48$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1. ภูมิหาสารคาม

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารโรงเรียนได้เข้ารับการอบรมสัมมนาประชุมชี้แจงเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.03$) และมีข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชนทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.87$)

2.2 ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการกำหนดโครงสร้างสาระการเรียนรู้และเวลาเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระกับ 1 กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.14$) และมีข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการกำหนดวิธีจัดการเรียนรู้ กำหนดแหล่งเรียนรู้และวิธีวัดผลในหลักสูตรของแต่ละสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นสภะนั้น ๆ ($\bar{X} = 3.76$)

2.3 ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงครูเพียงเป็นผู้คอยแนะนำ เช่น การปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ($\bar{X} = 3.77$) และมีข้อที่

มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการกำหนดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งในโรงเรียน ชุมชนแหล่งผลิตด้านอุตสาหกรรมหรือการเกษตรและธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.57$)

2.4 ด้านด้านการบริหารหลักสูตร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ และ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ มีการวางแผนงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นกำหนดการใช้ในชั้น ป.1 , ป.4 และ ม.1 ไว้ชัดเจน ($\bar{X} = 4.16$) และมีข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในส่วนชั้นเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษา ($\bar{X} = 3.40$)

2.5 ด้านการประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ส่งเสริมให้มีการวัดผลการเรียนรู้ในลักษณะแฟ้มสะสมงาน ซึ่งเป็นการประเมินผลการเรียนรู้โดยสภาพจริง ($\bar{X} = 3.75$) และมีข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ มีแผนงานหรือโครงการส่งเสริมให้มีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้ประเภทต่าง ๆ ได้มาตรฐานตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีจำนวนมากพอกับความต้องการของครู ($\bar{X} = 3.55$)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่ายสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร และไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล

4. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เรียงจากมากไปหาน้อย ทั้งห้าลำดับ ดังนี้ ควรสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อการเตรียมความพร้อม และการบริหารหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ ผู้บริหารโรงเรียนควรควบคุมกำกับดูแล ติดตามประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง ควรพัฒนาห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดี

ยิ่งขึ้น และควรเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตรมากขึ้น

6. อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด อภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการประเมินผลและมีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการเตรียมความพร้อม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา ณ นคร (2533: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการนำหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ พบว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนประสบปัญหาขาดงบประมาณสนับสนุน เอกสารหลักสูตรและสื่อไม่เพียงพอกับความต้องการ ครูขาดความรู้และทักษะในด้านการสร้างสื่อ ด้านการวัดปัจจัยสภาพแวดล้อมต่างๆ พบว่า ครูไม่มีเวลาเตรียมตัว เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก ไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง และประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ ด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูต้องสอนวิชาที่ตนไม่ถนัด ขาดแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน ไม่มีเวลาพอสำหรับการสร้างเครื่องมือวัดวัดอุปประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ เสาวโกมุท (2533: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารหลักสูตร การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรและการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตรอยู่ในเกณฑ์มาก สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา บัวสนธิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น : กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า สิ่ง que แสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น คือการอนุรักษ์และสร้างป่าไม้ของชุมชน ตลอดจนการใช้ประโยชน์จาก

ป่า (การใช้สมุนไพร) ที่เป็นกระบวนการคิดและการกระทำ สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างวัด โรงเรียนและชุมชนมีระดับความสัมพันธ์ที่ดี โดยขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนและตามที่หลักสูตรแม่บทได้กำหนดแนวทางโดยเปิดโอกาสให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ บางเลี้ยง (2535:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของถิ่น ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า หน่วยงานทุกระดับมีการทำความเข้าใจหลักสูตรในเนื้อหาที่ ตรงกัน มีการวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อนำไปใช้มากกว่าที่จะวิเคราะห์เพื่อที่จะปรับให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น มีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในกลุ่มกรรมการและพื้นฐานอาชีพ มากที่สุด ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ได้แก่ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ขาดทักษะในการพัฒนาหลักสูตร ขาดแหล่งความรู้และขาดความรู้พื้นฐาน ปัญหาการ พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงาน วิจัยของเจริญ ชุนเสถียร (2536 :บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการให้หลักสูตรประถม ศึกษา พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง 2533) ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มี ขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อการปฏิบัติงานในเรื่องการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพ ของท้องถิ่นและการจัดทำแผนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของอุบล ชมประสพ (2541: บทคัดย่อ) ศึกษาปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของ ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลาโดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสถียร ยะระเชิด (2535:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด มีความต้องการการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับการ นำหลักสูตรไปใช้อยู่ในระดับมาก

การดำเนินการใช้หลักสูตรที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะสาเหตุที่ โรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ต่างปฏิบัติตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 อย่างเต็มที่ที่จะสนองตอบตามเจตนารมณ์ของ หลักสูตรและเพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลง

ทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลกเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 74 ทำให้โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศรายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เริ่มดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 อย่างจริงจัง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมาจึงทำให้มีการดำเนินการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

การเปรียบเทียบการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ตามตำแหน่งที่แตกต่างกันระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร และไม่แตกต่างกัน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผล

สาเหตุที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับที่มากกว่าครูผู้สอนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำความเข้าใจด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยตรงและได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์ จนสามารถนำแนวคิดต่าง ๆ ที่ได้รับมาพัฒนางานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมและกระตุ้นครูให้ใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง มีการเตรียมความพร้อม การบริหารหลักสูตรและการกำกับติดตามประเมินผลและเร่งรัดพัฒนาโรงเรียนในสังกัดอย่างต่อเนื่อง จึงมองเห็นว่ามีการดำเนินการหรือมีการปฏิบัติอยู่ในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการบริหารหลักสูตร ที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกับครูผู้สอน ในขณะที่เดียวกันครูผู้สอนในฐานะผู้ปฏิบัติงานโดยตรง อาจมีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพอใจนัก ยังมีข้อบกพร่องใน

การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่หลายประการและเป็นเรื่องใหม่ที่โรงเรียนเครือข่ายจะต้องดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ ส่วนด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านการประเมินผลมีการดำเนินการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ขณะเดียวกับครูผู้สอนจะต้องมีศักยภาพที่จะพัฒนาให้เป็นครูมืออาชีพ มีความรู้ความสามารถและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยพัฒนาครูให้มีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีการดำเนินการที่มากขึ้นและมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกับผู้บริหารโรงเรียน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยห้าลำดับดังนี้

1. ควรสนับสนุนและจัดสรรงบประมาณเพื่อการเตรียมความพร้อม และการบริหารหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบ
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรควบคุมกำกับดูแล ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูอย่างจริงจัง
4. ควรพัฒนาห้องสมุดเพื่อสนับสนุนการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ดียิ่งขึ้น
5. ควรเปิดโอกาสให้กรรมการสถานศึกษาและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและประเมินผลการใช้หลักสูตรมากขึ้น

เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้บรรลุตาม จุดหมายที่กำหนดไว้และประสบความสำเร็จ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะให้การสนับสนุน และจัดสรรงบประมาณเพื่อการเตรียมความพร้อม และการบริหารหลักสูตรให้มากยิ่งขึ้น และจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องมีการประสานสัมพันธ์อันดีและร่วมมือกันกับผู้ปกครองและ บุคคลในชุมชนให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้ง ในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษาให้ครอบคลุมหลักสูตร ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ให้ ชุมชนมีความเข้าใจและรับทราบบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองและ สังคมโดยเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในชุมชน

7. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากเช่นกัน แต่ก็มีปัญหาและอุปสรรคบ้าง เนื่องจากเป็นโรงเรียนนำร่อง มีข้อจำกัดทางเวลาและจำนวนโรงเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนที่ดำเนินการควรจะต้องมีการกำกับ นิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และควรศึกษาหาความรู้อยู่เสมอรวมถึงการจัดระบบการใช้หลักสูตรตามช่วงชั้น สังกัด ขนาด และที่ตั้งของสถานศึกษา ตลอดจนทรัพยากรชุมชน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย

7.1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน ควรมีการทบทวนการเตรียมความพร้อม และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในการจัดสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เพื่อพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดสาระการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียนของแต่ละช่วงชั้น ทุกเรื่องล้วนมีความเกี่ยวพันกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

7.1.3 ข้อเสนอแนะสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดวิธีจัดการเรียนรู้ การกำหนดแหล่งเรียนรู้ วิธีวัดผลและประเมินผลในหลักสูตรของแต่ละสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นสาระนั้นๆ ตลอดจนควรมีการนำบุคลากรในชุมชน วัสดุสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินการใช้หลักสูตร และมีการช่วยเหลือและสนับสนุนจากชุมชนทั้งด้านการเงิน แรงงาน วัสดุและอุปกรณ์ในการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อโรงเรียนและชุมชน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย ในจังหวัดอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

7.2.2 ควรมีการวิจัยการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย ของโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนเครือข่าย ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนารูปแบบการดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้ประสบความสำเร็จ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Rajabhat Mahasarakham University